

Je ne fay rien
sans
Gayeté

(Montaigne, Des livres)

Ex Libris
José Mindlin

Inocencio nas cita

QUADRAGINTA SOCII

Azebedio Duce in Brasiliam navigantes ab Hæretico-
Gallis occiduntur.

VIRGILIO-CENTO

Authore

REVERENDO ADMODUM,

ET

LITERATISSIMO

DOMINO

AUGUSTINO

DE MATTOS.

CONIMBRICÆ:

Ex Typ. Antonii Simoens Ferreira. Univerf. Typog. Anno Dñi 1752.

Cum facultate Superiorum,

QUADRAGESIMA SOCII

Abbe de Duce in Britannia navigavit ab Hibernia
Gallia occidentalis

VIR GILLOCEXTO

Auctore

REVERENDO ADMONITORE

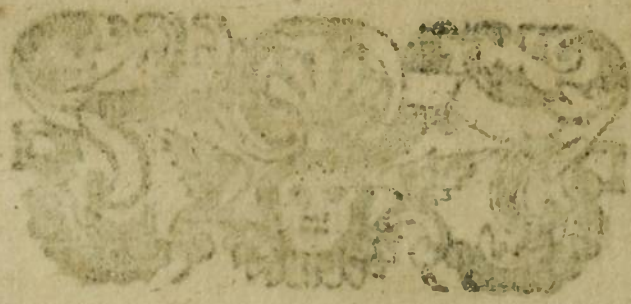
ET

LITTERATISSIMO

DOMINO

AUGUSTINO

DE MATOS

CONIMBRICAE

Ex Typo Aetnii Simons Patens Lincei Typog. Anno 1783
Cuius facillime spectantur

PRÆLIBANTUR QUÆDAM.

Poemati argumenta Suppedi- tantia.

VENERABILIS P. Ignatius de Azevedo
è Societate JESU, de cujus vitâ, & soli-
dissimæ virtutis moribus uberrimè constat,
ut videre est apud Processus Originales,
quos in lucem edidit ad assequendam ejus-
dem Beatificationem R. P. Antonius Ca-
bral Italico Idiomate ad ungem exaratos, incredibili pro-
pagandæ fidei per incultas eo tempore Brasiliæ gentes suc-
census ardore Romam adiit, ibique impetrata venia à
Divo Francisco de Borja Generali Dignitati præstituto
eam feliciter adeptus, quam etiam libentissimè confirma-
vit S. P. Pius V. Effigiem Beatissimæ MARIÆ Virginis à
Sanctissimo Patre accepit, cujus spectiosissimum portentum
meminit Poema, ut suo loco patefiet. Rebus ita feliciter
labentibus, collectis triginta novem Sociis, eoque adim-
plente quadragesimum numerum Lusitano è portu solvit,
in Bahiam vela facturus: Repente ante Insulam Palmam
invasi omnes ab Hæretico-Gallis occiduntur. Horum Dux
Jacob-

Jacob-Soria quinque navibus supereminens uni tantummodo, quâ vehebantur sanguinolenti certaminis strenuissimi Atletæ. Luce 15. Junii anno 1570. diverso quisque cruciatus tormento diem clauserunt, martyriique laurea haud immerito coronati.

Primus numerus denotat librum, secundus versum, cujus etiam partitiones asterisco prænotantur.

QUA-

QUADRAGINTA SOCII

Azebedio Duce in Brasiliam navigantes ab Hæretico-
Gallis Occiduntur.

VIRGILIO-CENTO.

Æ. 12. 332.	S anguineus Mavors * mediis per maxima Nerei	Æ. 10. 764.
	Stagna viam scindens, * rorantes sanguine cristas	11. 8.
7. 668.	Indutus capiti, * & ferrugine tinctus Iberâ	9. 582.
10. 412.	Tendit in adversos, * horrendumq; intonat armis	12. 700.
2. 694.	Stupea flâma manu, * nullo discrimine cædem	12. 498.
	Suscitat: * arva nova Neptunia cæde rubescunt.	8. 695.
7. 640.	Pandite nunc, Heliconæ Deæ, * quæ causa subegit	8. 112.
6. 165.	Ære ciere Viros, Martemq; innare revulsas	8. 691.
3. 692.	Cycladas? aut montes concurrere montibus altos? (Tanta mole viri turritis puppibus instant.)	
9. 80.	Tempore quo primum * dare fatis vela jubebat	3. 9.
9. 81.	<i>Zebedius</i> classem, & pelagi petere alta parabat	
6. 812.	Missus in Imperium magnum, * pictosq; <i>Tapuyas</i>	G. 2. 115.
7. 706.	Ecce <i>Genevorum</i> * se se referebat ab oris	Æ. 7. 286.
1. 90.	<i>Hæresis</i> , & vastos * rumpebat pectore questus	4. 553.
3. 34.	Multa movens animo, * credo mea Numina tandem	7. 297.
7. 298.	Fessa jacent odiis: * unâ cum gente tot annos	1. 51.
1. 52.	Bellagero! * Menè incepto desistere victam, Nec posse <i>Americâ Hebræorum</i> avertere Regem?	1. 41.
7. 313.	Non dabitur regnis, esto, prohibere <i>Tupinis</i> .	
5. 194.	Quamquam oh! sed * maneat nostros ea cura Nepotes:	3. 505.
7. 315.	At trahere, atq; moras tantis licet addere rebus,	
10. 312.	Occiso prædone, virûm qui maximus ultro	
10. 343.	<i>Brasiliam</i> petiit * magna stipante caterva.	4. 136.
1. 54.	Talia flammato secum Dea corde volutans	
1. 56.	<i>Ruppellam</i> venit: hic vasto <i>Jacobus</i> in antro	3. 641.
3. 302.	Ante Urbem * in dumis, interque horrentia lustra	11. 570.
3. 658.	Monstrû horrédû, informe, ingês: * dapibusq; cruentis	3. 618.
10. 726.	Gaudet hians immane, * & sanguine pascitur atro.	3. 622.
3. 625.	Vidi egomet duo de numero cùm corpora nostro Frangeret ad saxum, sanieq; experfa natarent	

	Limina: * Di talem terris avertite pestem.	3 620.
8. 198.	Huic monstro <i>Cacodæmon</i> erat Pater; ibi us atrox Ore vomens ignes magnâ se mole ferebat.	
9. 224.	Cætera per terras * animalia somnus habebat,	3: 147:
10. 745.	Olli dura quies oculos, & ferreus uiger. Somnus, * cunctantiq; astantia lumina solvit.	5. 856.
3. 630.	Nam simul expletus dapibus, vinoq; sepultus	
5. 422.	Et magnos membrorum artus, magna ossa, lacertosq; Exiit, * effaltosq; emuniit objice postes:	8. 227:
3. 718.	Conticuit tandem, * atq; immania tergi resolvit	6. 427:
6. 423.	Fusus humi, * per tota novem cui iugera corpus. Porrigitur; * totoq; ingens extenditur antro.	6. 596. 6. 423:
9. 5.	Ad quem sic roseo <i>Calvinias</i> ore locuta est:	
1. 668.	Nate, meæ vires, mea magna Potentia solus,	
6. 386.	Per tacitum nemus ire, * preces descendere in omnes	5. 782:
3. 363.	Religio, & cuncti suaserunt numine Divi:	
8. 382.	Ergo eadem suplex venio, & * tua Numina posco.	1. 670.
1. 71.	Gens inimica mihi <i>Atlantæum</i> navigat æquor, <i>Romam</i> in <i>Brasiliam</i> portans: * mea vulnera restant.	10. 29:
10. 849.	Exilium infelix, * & ineluctabile tempus	2. 324.
	<i>Hugonidos</i> ! Fuimus <i>Socii</i> , fuit <i>Hugon</i> , & ingens	
6. 65.	Gloria <i>Calvini</i> ! * Ferus omnia <i>Transfuga Romam</i> .	2: 326.
5. 44.	Advocat <i>Ignatius</i> ; * fluctuque, æstuque secundo	10. 687.
5. 212.	Prona petit maria, & * <i>Babiæ</i> defertur ad Urbem	10. 688.
8. 725.	Hic <i>Cramuros</i> , <i>Granafque</i> , Sagitiferosque <i>Tamuyas</i>	
8. 322.	Composuit, legesque dedit, * moresque finitros,	11. 346.
8. 316.	Queis neque mos, neque cultus erat, neque jungere Tauros, Aut componere opes norant, aut parcere parto:	
6. 122.	Ique, reditque viam toties, * pelagoque remenso	2. 181.
7. 652.	Ducit <i>Ulyssæâ</i> (necquiquam) ex urbe secutos,	
2. 798.	Collectam exilio pubem, * populumque volentem	5. 749.
1. 386.	Matre Dæa monstrante viam. * Tu cuius, & armis,	8. 511.
	Et generi fatum indulget, quem Numina poscunt:	
4. 223.	Vade, age, Nate, voca * naves, quæ forte paratæ	1. 366.
9. 11.	<i>Gallorumque</i> manum, * & <i>socios</i> , qui flumine pulchro	7. 430.
2. 351.	Excessere omnes, * pictasque exure carinas,	7. 431.
1. 74.	Aut age diversos, & desjice corpora ponto.	
1. 405.	Pege modo, * a: que hinc te Regina ad limina perfer;	1. 393:
9. 463.	Namque tibi * æratasque acies, * navemque, virosque	6. 336.
3. 460.	Expediet, curtusque dabit, * mecumque fovebit	1. 285.
		Hugo-

	<i>Hugonidos. * Tales dederat Cocytia voces.</i>	7. 560.
7. 458.	Olli Somnum ingens rumpit * furor, iraque: mentē	2. 316.
11. 3.	Præcipitant, curæ, * cædisque infana Cupido.	9. 760.
7. 460.	Arma amens fremit, arma thoro; * & se suscitât irâ,	12. 108.
7. 461.	Sævît amor ferri, & scelerata licentia helli.	
5. 719.	Talibus incensus dictis, * & numine Divæ;	1. 451.
5. 458.	Nec mora, nec requies, * se marutinus agebat:	8. 465.
7. 666.	Ipte pedes * tergum Getuli immane Leonis	5. 351.
7. 667.	Terribili in pexum lentâ cum dentibus albis	
7. 689.	Tegmen habet capiti, * fidoque accingitur ense	7. 640.
7. 669.	Horridus Herculeoque humeros innexus amictu,	
1. 721.	Reginam petit: hæc oculis, & pectore toto	
11. 797.	Annuît oranti, * rerumq; reliquit habenas.	7. 600.
12. 71.	Ardet in arma magis; * portis sese extulit ingens,	12. 441.
11. 491.	Exultatque animis, & spe * jam certus cundi	4. 554.
12. 561.	<i>Dræquea. Tibi aumque vocat, * fortemq; Bocardum,</i>	4. 288.
	Classem aptent taciti, socios ad littora cogunt:	
9. 720.	Unique conveniunt: * instructo Marte videres	8. 676.
	Fervere <i>Rupellam</i> , * pictasque innare Carinas.	8. 93.
4. 402.	Ac velut ingentem formicæ farris acervum	
	Cum populât hyemis memores, * hyemiq; reponūt	G. 3. 403.
1. 422.	Corruptêre viam, * tenuis quâ semita ducit. <i>Aln.</i>	11. 524.
4. 404.	It nigrum campis agmen: * pars grandia trudunt	4. 405.
4. 406.	Obnixæ frumenta humeris, pars agmina cogunt:	
7. 393.	Idem omnis simul ardor agit, * coit omnis in unum	10. 410.
10. 410.	Non aliter Sociûm virtus, * & littora complet.	3. 676.
8. 707.	Ipsa videbatur ventis Regina vocatis,	
1. 508.	Per medios instans operi; * tum littore funem	3. 266.
3. 267.	Diripere, excussosque jubet laxare rudentes,	
1. 362.	Auxiliumq; viæ * magnum dat ferre talentum	5. 248.
10. 527.	Cœlati argenti, * centum cum matribus agnos	1. 639.
5. 97.	Totque sues, totidem * fornâ superante juvenças,	8. 208.
5. 249.	Ipsis præcipuos Ductõribus addit honores,	
1. 640.	Munera, lætitiâque Dei.	
4. 582.	Littora deseruere: * it clamor, & agmine factõ	8. 595.
3. 208.	Adnixi torquent spumas. * Dux Fœmina facti.	1. 368.
5. 1.	Interea medium <i>Ignatius</i> jam classe tenebat	
	Certus iter, fluctusque atros Aquilone secabat,	
2. 256.	Littora nota petens; * nec <i>Soria</i> segnior instat,	10. 657.
12. 482	Vestigatque virum, & * revoluta per æquora navem.	10. 660.

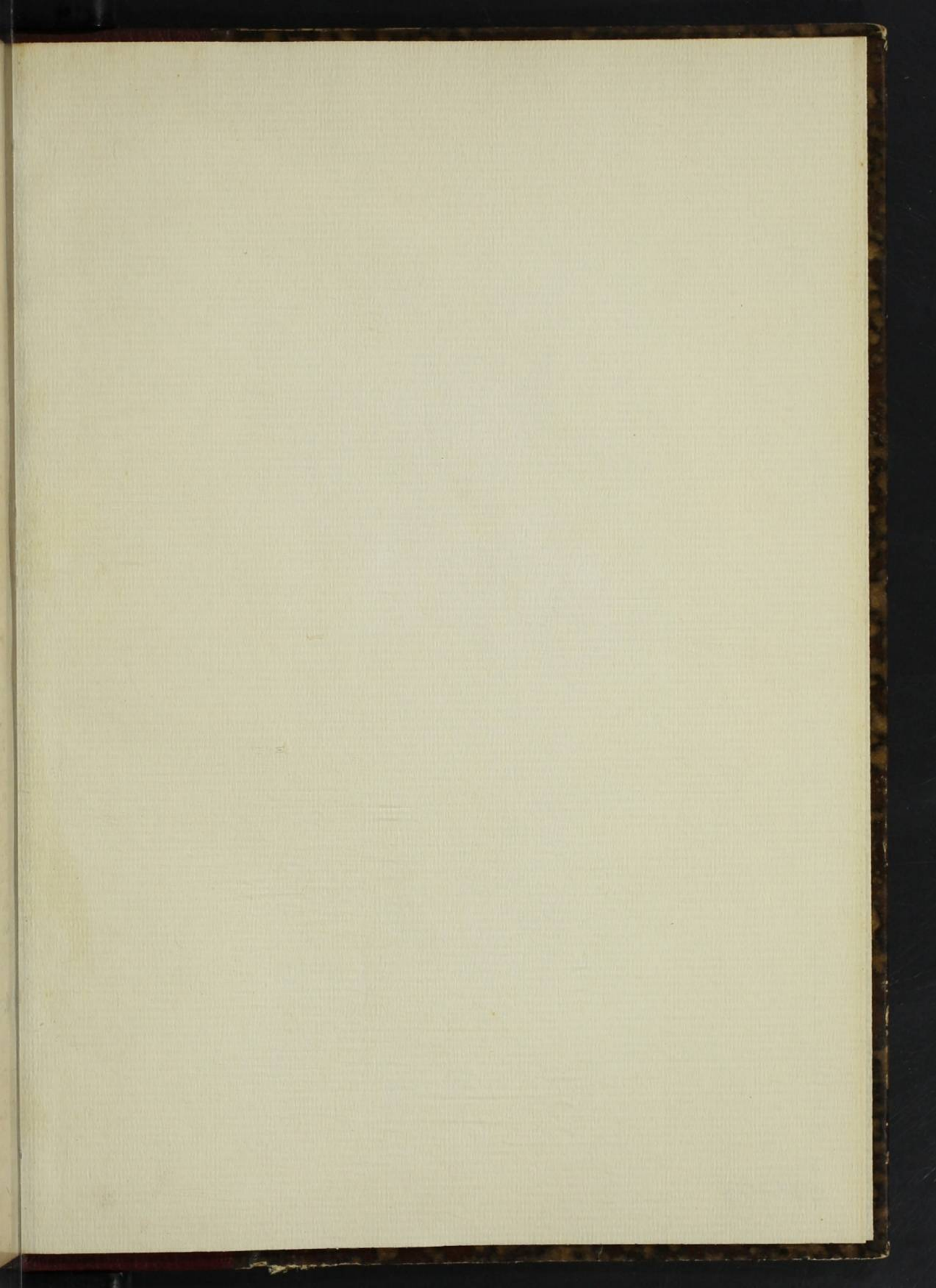
11. 908. Ac simul *Hugonides* * celsis in puppibus arma 1. 187.
 11. 909. Prospexit longe, *Manresia*que agmina vidit;
 9. 51. Ecquis erit, mecum, ò Juvenes, qui primus in hostem!
 En, ait, * & *Pristi* adversum se turbidus infert: 11. 742.
 9. 71. Invadit, Sociosque incendia poscit ovantes:
 3. 240. Ære cavo invadunt Socii, & * pars maxima glandes 7. 686.
 Liventis plumbi spargit; * tonat omne fragore 2. 541.
 2. 487. Tormenti genus, & * quam multâ grandine nimbi 5. 458.
 Culminibus crepitant, * it toto turbida Cœlo 12. 283.
 Tempestas telorum, ac ferreus ingruit imber.
 1. 666. Urit atrox *Soria*, & * validam vi corripit hastam 12. 93.
 11. 7. *Hadriaci* Ducis exuvias, * quassatq; trementem 12. 94.
 Vociferans: Nunc, ò nunquam frustrata vocatus
 Hasta, meos, nunc tempus adest; * dà sternere corpus 12. 97.
 12. 99. Semiviri *Mystæ* * cum Semiviro comitatu. 4. 215.
 6. 792. Hic vir, hic est, tibi quem promitti sæpius audis;
 12. 350. Ausus *Brasiliæ* * terras tentare repostas. 3. 364.
 G. 4. 562. Per populos dat jura, viamq; affectat Olympo.
 Æn. 4. 622. Tum vos, ò Socii, * *Loyolæ*que Phalanges 6. 489.
 3. 253. *Americam* cursu petitis, * *Minuania*que arva: 1. 573.
 3. 254. Ibitis *Americam*, portusque intrare licebit;
 10. 650. Hâc dabitur dextrâ tellus quæsitâ per undas.
 5. 357. Et simul his dictis * nunc huc, nunc fluctuat illuc 10. 680.
 11. 766. Hos aditus, jamque hos aditus, * omnemque pererrat 5. 441.
 Arte locum, & variis assultibus irritus urget.
 11. 203. Nec minus, & miseri * tellorum effundere contra 9. 509.
 9. 510. Omne genus *Lysii*, ac * tormento ponderis acti 11. 616.
 5. 754. Exigui numero, sed bello vivida virtus.
 11. 646. Funditur ater ubique cruor: * crudelis ubique. 2. 368.
 5. 138. Corda pavor pulsans; * pugnatur cõminus armis; 7. 553.
 11. 629. Bis *Socini* *Lufos*, * nec Dîs, nec viribus æquis 5. 809.
 2. 463. Aggressi ferro circum * tum dente tenaci 6. 3.
 7. 238. Et petiêre sibi * vastâ se mole moventem 3. 656.
 1. 188. Navem in conspectu, & voluêre adjungere gentes. 7. 238.
 12. 485. Adversos toties. * certum est dare lintea retro. 3. 696.
 3. 37. Tertia sed postquam * congressi in prælia, totasq; 11. 631.
 Implicuêre inter se acies, legitque virum vir;
 8. 338. Et *Loyolæam* * rostro premit æmula *Princeps*, 5. 187.
 11. 723. Comprensamq; tenet; * paulatim evicta supremum 2. 630.
 4. 687. Cum gemitu cedit; quoniam spoliata Magistro est. 5. 224.
 Fit

2. 494.	Fit via vi, rumpunt aditus, primosque trucidant Immissi Galli, * & cristis capita alta coruscis	9. 678.
5. 227.	Tum verò ingeminat clamor; * cristatus Jacob.	1. 472.
9. 521.	Parte alia, horrendus visu * se se omnibus armis	9. 815.
8. 257.	Præcipiti injecit saltu, quâ plurimus undam Fumus agit; * medioque in crimine cædis, & igne	7. 577.
2. 68.	Constitit, atque oculis <i>Lisia</i> agmina circumspexit.	
5. 840.	Te, <i>Zebede</i> , perens, * & toto vertice supra est	7. 784.
9. 794.	Asper, acerba tuens: * <i>Hugon</i> , <i>Calvinus</i> in ipsis	10. 515.
	Omnia sunt oculis: * duris dolor ossibus ardet	9. 666.
10. 872.	Et furis agitatus amor, & conscia virtus.	
7. 107.	<i>Zebedius</i> , primique Duces * infanda furentem	8. 489.
2. 243.	Agnoscent, atque ora sono, * victosque Penates	1. 72.
5. 766.	Complexi inter se, * magno clamore morantur.	5. 207.
6. 650.	Magnanimi Heroes! his se quando ultima cernunt	2. 446.
2. 447.	Extremâ jam in morte parant defendere telis.	
1. 502.	Qualis in Eurotæ ripis * per florea rura.	1. 434.
1. 435.	Exercet sub sole labor, * cum pumice pastor	12. 587.
	Vestigavit apes, fumoque implevit amaro: Ille intus trepidæ rerum per cerea castra	
	Discurunt, * animasq; in aperta pericula mittunt.	9. 663.
1. 429.	Pars optare locum tecto, * frustra que malorum Velle fugam, dum seglomerant, retroque recidunt	9. 538.
	In partem, quæ peste caret: * fortuna Latinis	12. 593.
12. 593.	Accidit hæc fessis, * & ineluctabile fatum:	8. 334.
10. 729.	Sic ruit in densos * ductor <i>Rupelius</i> hostes.	12. 456.
5. 188.	At mediâ Socios incedens nave per ipsos Hortatur <i>Vates</i> , * dictisque ita fatur amicis	2. 147.
1. 202.	O' Socii, (neque enim ignari fumus ante malorum)	
6. 690.	Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum.	
10. 279.	Quod Votis optastis, adest; * timor omnis abesto:	11. 14.
1. 208.	Pervarios casus, per tot discrimina rerum	
5. 542.	Hæc iter Elysiûm: * vestra, inquit, munera vobis	5. 348.
	Certa manent, pueri, & palmam movet ordine nemo.	
9. 157.	Quod superest; * moriamur, & in media arma ruamus.	2. 353.
12. 159.	Author ego audendi: * nec plura éffatus in hostes	9. 558.
9. 555.	Irruit; & quâ tela videt densissima tendit;	
10. 71.	<i>Calvinamque</i> Fidem * dictis castigat: <i>Alexis</i>	5. 387.
6. 159.	It comes, & paribus * <i>Fontouram</i> in prælia dictis	11. 520.
6. 726.	Spiritus intus alit, * longâ cum veste Sacerdos	6. 645.
	<i>Andr.</i>	

5. 294. *Andrada, & Castrum primi, * simul ore fremebant* 1. 563.
 7. 672. *Godoyasque, acerq; Alfonsus * Iberica pubes* 6. 580.
 5. 323. *Rodricumque Peres sequitur; * quorum alter Iberus,* 5. 298.
 5. 299. *Alter ab Alchocheta Rotericæ sanguine gentis:*
 2. 394. *Hoc Baptista, hoc ipse Lopes omnisq; Juventus*
*Læta facit: * Ducis exemplum, eventumq; secuti* 11. 758.
 3. 628. *Haud impune quidem, nec talia passus Jacob*
 6. 667. *Zebedium ante omnes (* is enim se primus agebat)* 9. 696.
 6. 387. *Sic prior aggreditur dictis atque increpat ultro*
 5. 463. *Infelix, quæ tanta animum * dementia caput? Eccl. 2. 69.*
 10. 811. *Quo moriture ruis? * digna, atque indigna relatu Æn. 9. 595.*
*Vociferans? * Quæ religio? Aut quæ * copia fandi? 1. 524.*
 10. 812. *Fallit te incautum pietas tua. * Nec minus ille*
 2. 320. *(Sacra manu * præ se portans) * huc dirige gressum, 11. 855.*
 6. 788. *Huc geminas, huc flecte acies; hanc * exue mentem; 4. 319.*
 1. 759. *Erroresque tuos; nam te * fallitque furentem* 7. 3.
 7. 203. *Calvini gentem haud vinclo, nec legibus æquam*
 8. 187. *Vana superstitio * facilis descensus Averni.* 6. 126.
 5. 680. *Sed non idcirco * dictis violentia Galli* 11. 376.
 12. 46. *Flectitur; exuperat magis ægre scitque medendo:*
 9. 402. *Ocyus adducto * contortum hastile lacerto* 11. 561.
 12. 276. *Transadigit costas, * & candida pectora rumpit* 9. 432.
 5. 480. *Arduus: effractoque illisit in ossa cerebro*
 2. 792. *Ter conatus ibi * multâ, prior arte Mariam* 11. 760.
 2. 220. *Ille simul manibus tendit * convellere ferro;* 6. 148.
 2. 793. *Ter frustra comprensa manus effugit Imago.*
 10. 276. *Haud tamen audaci cessit fiducia Gallo:* 9. 126.
*Ultrò animos tollit dictis, * det sanguine pœnas* 11. 592.
 7. 362. *Perfidus alta petens abductâ Virgine prædo*
 7. 318. *Sanguine Zebedio, & Lysio doctabere Virgo;*
 7. 319. *Et Bellona manet te pronuba. * Talia fatus* 10. 495.
*Exanimum * lævo pressit pede * nixus & hastâ* 10. 736.
 6. 348. *Dux Calviniaede! * Genus è Phegeronte profectum!* 8. 51.
 6. 438. *Fata obstant! * nec te hinc comitē asportare Geneva.* 2. 778.
 2. 166. *Palladium, cæsis * Lysiorum millibus ante* 11. 167.
 2. 779. *Fas, haud ille sinet Superi Regnator Olympi.*
 9. 433. *Volvitur Ignatides * immani vulnere * Cælumque*
 10. 782. *Adspicit * ora modis attollens pallida miris.* 1. 358.
 5. 468. *Ast illum Fidei æquales * extrema gementem* 11. 865.
 9. 502. *Corripiunt, interque manus sub tecta reponunt*

5. 339. Post *Castrum* subit, & nunc tertia palma *Soares*.
10. 401. *Castro* namque procul * lique facta tempora plumbō 9. 588.
Diffidit, * atque ensem tumido in pulmone recondit 10. 387.
3. 401. *Gallicus Idumenæus*; * variisq; *Antonius* armis 8. 685.
9. 445. Confosus; placidâque ibi demum morte quievit.
Fortunati ambo! * Puppi deturbat ab altâ 5. 175.
9. 576. *Mayorgam Draquus*; subit & *Petragonia* Prolles 10. 353.
6. 810. Sacra ferens: * cadit & *Godoyus* iustissimus unus, 2. 426.
Qui fuit in *Sociis*, & servantissimus æqui.
12. 459. *Riberium Tibaus*, *Rotericum* obtruncat *Orodes*
12. 363. *Andreaque*; *Stephanumque*; *Simonaque*; *Gregoriumque*,
12. 514. Tres uno congressu, * illum eminus, eminus ambos 11. 342.
Corrigeas, *Marcum*, atque *Lopes* * Indictus abibis 7. 733.
7. 733. Nec tu Carminibus * *Miniâ* de gente *Joannes*; 7. 803.
Occidis. *Hugonia* quem non potuere *Phalanges*
12. 544. Sternere? * Nec tua te * primævo flore *Juventus* 7. 162.
5. 344. Grator, & pulchro veniens in corpore virtus
12. 539. Eripuit *Gallo*. * Nec te tua plurima, *Noni*, 2. 429.
Labentem pietas, nec *Loyolæ* infula textit.
6. 625. Non mihi si linguæ centum, * & Deus author *Appollo* 8. 336.
6. 627. Omnia pœnarum percurrere nomina possem
2. 103. Idque audire sat est: * lethi discrimine parvo 3. 685.
8. 545. *Zebedius* pariter, * *Sociumque* exercitus omnis 2. 415.
1. 208. Per varios casus * sternuntur: inertia passim 2. 364.
Copora * *pontus* habet *Palma* * *pontoque* feruntur. 9. 122.
9. 119. *Delphinumque* modo, * qui per maria humida nando 5. 594.
Carpathium, *Lybicumque* secant, luduntque per undas
1. 122. Apparent rari nantes in gurgite vasto.
11. 410. Nunc ad te, & tua, *Magne Pater*, * sic itur ad astra. 9. 641.
4. 381. I, Sequere *Elysiu* ventis, pete regna per undas
6. 786. Felix prole virum: qualis *Berecynthia* Mater
Invehitur curru * centum complexa *Nepotes*: 6. 787.
Omnes Cœlicolas, omnes supera alta tenentes.
6. 546. I, decus, i nostrum; melioribus utere fatis.

FINIS.

009703

